Массе а мехкий пролетареш, вlашаrlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьл 1923 шера дениз ◆ ШОАТТА, 17 ИЮЛЬ, 1982 ШУ. ◆ № 85 (6651). ◆ Мах 3 кеп.

Художника Д. Жирова плакат. «Плакат» лаха издательство.

ТАСС фотохроника.

СИХАГІА ЧУЭЦА КА БОЛА ЯЛАТ!

Беркате гектараш

РЕПОРТАЖ

Сунженски района Ленина цlераrlча колхоза цхьоалагlча бригаде нака хьахьийхача новкъа долхаш листача хьун оаса юкъера аразккаше а цlаьхха кlиш кха йистте ниисьелар тха машин. Кlа хьокхаш кхо комбайн йоалл. Цаl тхо сеначара гаьна йоацнача моттиге латт. Цуи гонахьа массехк саг ва. Ялата баьцовгlаш хоададеча урса фенташ дlатlахьувзаеш шийтта шу даьнна хургволаш цхьа кlаьнк а воал.

Моаршал а хьатта:

— Фу хинна комбайна? — аьлча:

— Кlа хьокхаш йолча агрегата урсаш тlа баьцовгlаш lотlадуашдеш дола дакъа нагденкал-кх. Ер кхоачамбоацар ниисденнад ялат сов листа хиларах, — моп делар комбайн тоаеш боахкачарех цхьанне.

Из ва цу колхоза шоллагlча бригада агроном, боахама халкъа тlахьожама группа юкъевоагlаш вола Дадаев Адам. Цул совгlа укхаза ба комбайнер Какаев Камалу, колхоза юртбоахама машиний механик. хlаьта ялат чуэцаш йолча техника доал де а из сеча тоае а декхарийла йолча звенона кулгалдеш вола Рамазанов Абдурахьман, кlаьнк Какаев Камалу воl — Суламбек хиннавар. Школе каникулаш йолча юкъа ялат чуэца шийдаьва цовкъостал деш цо болх бу шоллагlа шу да.

— Хlанз сол вогlа лелаяц цо комбайн, — йоах дас Суламбеках доьнхал а деш. — Хlаьта кастта комбайни тlа са метта ха меrьш а ва.

Гаьнна гучайоал дом е rlоттабаь кхай къулбехьа оагlорахьа йоагlа машин. Цунна духьала вода Дадаев Адам. Из соца а яь шоферагара дьанйцача наькъата тlера цхьа хlама ший бе доаллача журнала тlа цхьацца йоазв а даь дlайохийт цо машин. Юха а тхоца хьатlаввеча:

— Укхаза кlа хьокхаш йолчарел совгlа кхы а йиъ комбайн я тха ялат чуэцаш. Уж кlа хьакхари ардари цхьана долаш чудерзадеш болаш хlана. Укх кхай тlара вай хаттача оагlорахьара [illegible] кlа йоачакои машин лаьтта lодужадаь да. Из баьдан долаш хьакхари ардари цхьана долаш чуэца [illegible] дукха доргдолаш [illegible]. Хlаьта кхай къулбехьа оагlорахьа укхаза сана зе [illegible] йоачано. Цудухьа цинара кlа хьокхаме а оарданна [illegible]. Цу кхай тlара [illegible] йоагlаш яр [illegible] машин. Цо малагlча комбайнерагара мел ялат дахь дlалдир [illegible] сай журнала тlа. Ер [illegible] яах машин я кхай тlара хьатта ялат кхухьаш лелаш Беррига шофераш дика лоархlабу балхах, хlаьта къаьстта дика — Умаев Салман. Амаев Моьхьмад, Альмурзаев Муса. Кхан тlара дийнахьа нормаш шозза дукхагlа ялат дlахьу царех хlаране, — йоах Дадаева.

Тхо къамаьл деш лаьттача юкъа тоа а яь кхай тlа яькхар комбайн Какаев Камалус а. Тай техача сана ниисa да кlа хьокхаш йоахкача агрегаташта тlехьадуса касараш.

Хьакхари ардари цхьана долаш кlа чуэцача кхай тlа да тхо. Цхьаннена тlехьа шоллагlъар йолаш сих а ца луш тайжина йолх комбайнеш. lажагlча бесса болча форда таралестача кхай тlа гlолла. Царна тlехьа дуса доккхо довца чан холаш хьалхашка доахкача йолхьингашца хьал а ийдеш кхай йистте цхьан метте дlахьхухьаш лел МТЗ - 50 марках йола кадан тракторааш. Шиъ я уж. Царна тlа болх беш ба механизатораш Бутаев Рязванн Астамиров Iимраин.

— Дийнахьа юкъера лаьрхlача шин балха норма ю царех хlаране. Иштта овсаре къахьег хlанз укх кхай тlа кlа чуэцаш боахкача комбайнераша Рамазанов Iалаудиней Ажигов Сулейманей. Iалаудина хlанзле массарел дукхагlа — 2000 центнер совгlа ялат аьрдад. Цхьабакъда, селхана баьча балха итогех яхье хьалха Ажигов ваьлар. Цу цхьан дийнахьа Iалаудинал дукхагlа ялат аьрдар цо. Цунца цхьана, укхаза болх беча комбайнерех тlеххьара яхье хьалха мала варrва ала йиш йолаш дац тешшаме. Хlана аьлча, цу шиннел дукха тlехьавусаш вац Мазаев Мурти а Эликанов Висит а. Ъхьча тайпара латт гlулакх ялат хьокхаш касарех lодуллаш болх беча комбайнерий. Царна юкъе яьржача яхье хьалхара моттиг е Какаев Iамалус е Кагиров Хьусена йоаннхаргхиларах шеко яц, — йоах Дадаев Адами.

Рамазанов Iалаудинах къаьстта яла доагlа. Хlанз Какаев Суламбека шии даьна Камалуна санна, ялат чуэца диъ шера ший даьна Абдурахьмана новкъостал деш къахьийгар Iалаудинн школе дешаш ваьгlача хана а цул тlехьагlа Советски Эскаре ваххалцеи. Хlаьта укх шера, цlавенначул тlехьагlа, ший да — Абдурахьман хийцар комбайна тlа. Дlаволалуште а яхье хьалхе а лаьцар цо. Иштта, кагирхошна шоай дай цхьаьнегама киикъ хьаллацар, балха тlеръ болаш уж хьалхехебар даьшеи нош тек карагlдаьнна дика хlама а да.

Ялат хьакхари ардари цхьана чудерзадеча тхо даьхка ах сахьат дала-лехьа механизаторашта кхай тlа кхача бахьиш машин ера. тlаккха хьакхаьчар Сунженски район автолавна а. Хlама йиъа баьлча цунна го бир механизатораша. Автолавка тlа болх беш волча Джабраилов Мувсае ялат чуэцаш боахкачарна хиланза даргдоацар денад. Цунга да минеральни а мерза а хий, кхыметтел Грозне зца атта корайоагlаш йоаца «Ростов», «Наша марка» яхаш йола, кхы тайпа сигареташ, н. кх. дl.

Юхадоагlаш кlа хьокхача кхай тlа тхоах кхийттар колхоза партийни организаце секретарь Ирбанев Ювсапи керттера агроном Улубаев Зайнди.

Хlанзле 400 гектара тlара мукх кlаи чудерзадаь баьнна6 колхозхой. 250 гектар лаьтта чах мукъа а даьккха аьхад. Цу тlа силосан мошача доакъарал хьажкlаш дlае кхай тlа шоай агрегатыш аральхар механизатораша Акуев Ахьмадеи Висаитов Силаи.

Чах кхаш мукъадоахаш а аргlиш дотташ а лакъе цlераш лъхача колхоза механизаторел совгlа укхаза къахьегаш я Дагестанера лаьрххlа ена бригада. Абдурахманов Юзбена кулгал а деш ворхl саг ва цунна юкъевоагlаш. Хlаране дозал юкъера лаьрхlача 70—80 тонн хургйолаш хlанзле 6 аргlа даьд цар.

— Уж боцарс тха иш а яцар, — йоах Улубаев Зайнде. — Ялат чуэцача хана болх бе на бригаш тха колхоле уха нхоалагlа шу да. Раьза да тхо цар деча новкъостала. тхоай низ дlакхоачар ду овха цар хьашташ кхоачашде гlерташ а.

Овсаре къахьег ялат чуиничул тlехьагlа чах мукъадаьнна лаьтта оаздаш бонхача механизаторашна Аримниев Жалила, Астемиров Iалауде, Эльниев Ахьъяди, Эликанов Бахас. Юкъера лаьрхlача 140—150 процент кхоачашъю цар балха нормаш. Царна юкъе лаьржача яхье хьалха Арсамикаев Жалил ва.

Шерра даьржад балхаш колхоза хьатта а. Укхаза ялат дахьаш хьатlауха машинаш увзаш Абадаева Роза я, хlаьта цуна новкъостал деш — Успанова Роза. Царел совгlа укхаза я колхоза халкъа тlахьожама группа пинал, коммунист Амриева Лайла а. Хlаранега цхьацца журнал да царга, ялатаца хьатlаухача машинаши дахьача ялата дозал. хlаьта из малагlча комбайнерагара дахьаш да дlаяздеш.

Сайрийна, болх чаккхбьалча. цоаш даь йоазув кхай тlа Дадаев Адама ший журнали тlа ядаьчунца цийс а дийя лаьрхх|а ант оттию цар. Цу гlулакхаша в[illegible] ялат кулга цlени боаццача нахах тешшаме лораде.

Тlатеlla къахьегаш ба ялат дошалеш, цlендеш бовхна хьитта болхлой а. Царна дукха новкъостал ду Серноводскера школий дешархоша а. Цар деча новкъостала гектара раьза ба колхола кулгалхой.

Дика ла цу боахама къахьегамхоша укх шера кхедаь ялат а. Масала, мукх план 30 йолаш хlара гектара тlара 35 центнер чуийцаб, хlаьта кlа планал совгlа 12 центнер йолаш 37 центнер чуэц хlана.

— Укх шера планагlа 810 тонн ялат дохка дезаш дар тхо лаччахьалкхенга. Цхьабаньда КПСС ЦК майски (1982 ш.) Пленум хинначул тlехьагlа 1500 тонн дохка дош делар тха колхозхоши. Лаьрхlар кхоачашде тха низ дlакхоачаргхилараx ся шеко а яц, — аьлар тlеххьара Улубаев Зайнде.

М. ХАМАТХАНОВ.

СУРТАШ ТlА: 1. Ленина цlерагlча колхоза комбайнерашта юкъо яхье хьалхалаттачарех цаl — Ажигов Сулейман; 2. Колхоза механизаторашта цlе хьадена товар дохкаш ва Сунженски райпо автолавка заведующи Джабраилов Мувса.

Г. АРИСТАКЕСЯНА сурташ.

КХОАНА — МЕТАЛЛУРГА ДИ

Хьинар айденна болаш дезду цlей

Укх шера 18 июле белгалдоаккх вай мехко металлурга Ди. Къахьегамхой КПСС XXVI съездеи цул тlехьагlа хиннача парте ЦК Пленумийи решенешa. КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Л. И. Брежнева выступлениеша чlоагlа къахьегама хьинар айдаь болча хьалашка чакхдоал укх шера из традицинни цlей.

Советски металлургаш нийча ба цхьайтталагlча пятилетке партеи правительстваи хьалхашка оттадаь декхараш толаме кхоачашдара беррига шоай низ тlабахийта. Партеи правительстваи хlара денна йоакхо ер хилар бахьа долаш болат лоалдара дунен тlа хьалхара моттиг лаьцай советски металлургически промышленносто.

Къахьегама толамашца накъабаьхкаб металлурга Денна «Красный молот» завода болат лоаладераш, литейщикаш, аьшкапхьараш, «цlера професси» яхаш оалаш бола кхыбараш.

Майна хьалхарча социалистически яхье даьха толамаш чlоагl а деш, тоннаьа а товарни продукци арахецара а производственни планаш тlехкхоачаш а еш, белгалдоакх металлурга Ди литейщикийн кузнечни цехий коллективаша. Производственни заданеш 3 процент тlехкхоачашъяра дикка гlо даьд завода коллективо товарни продукци арахецара план 105 процент кхоачашъяьча литейщикашеи хlаьта иштта шоай задани 119 процент кхоачашъяьча аьшкапхьарашеи.

Тlайнца социалистически декхараш кхоачашдара хьокхамаш лакхагlа да йlайхача цехий участкайи бригадийи. Иштта, чон лоаладеча цеха новкъоста Баканово кулгалдеча болат лоаладерий бригада, сталелитейни цеха нийса из лоаладеча участка (вокхагlвола мастер новкъост Н. Ф. Горин) ялх бетта план 101,2 кхоачашъяьй цар. Болат лоаладерашта юкъе хьалха латт бетта задани — 106,9 процент кхоачашъяь Р. Таймуродов керте латта бригада.

Аьшкапхьарашта юкъерча социалистически яхье котбаьннаб новкъостий А. Н. Кикосова, В. С. Карпова, К. Ц. Исматулина, Д. В. Иванова бригадаш. Чон лоаладеча цехе хьокхамаш эггара дикагlа да Ф. Е. Павлова кулгалдеча литье чура хьайоахача бригада.

Паччахьалкхен план кхоачашъеча иштта толамаш даха вlаштlехьдаьннад заготовкай цехаш леррагlа производства интенсивни формагlа болх бе лхара тlадерзадаь гlулакхаш дар бахьан долаш. Из да цехашка кердача техникахи прогрессивни технологехи шерра пайда ийбаьб яхилга. Иштта 25 процент совгlа заготовкаш прогрессивни технологех арахицал чакхдаьннача ах шера, хlаьта дикал лакхагlа йолаш а л. Заготовкаш хьаьлий бокъонца нийса кхоачашъяьча моделех оболочкини кокильни литье методех. Цо йиш хилийтар товарни цехаш, цхьадола дакъа лакха дикал яраша а деш, заготовкашца lалашъе, бийдала удельни расход кlелигье, фасонни литье яр 0,7 процент, слиткашта — 9,2 процент, чона заготовкашта — 1,6 процент, босболча литья 1,5—1,7 процент.

Деррига хьайнцача, хетар гахьарча даншеех, ах шера арахийцача литейни штамповочни заготовкаша йиш хилийтай 150 тонн бийдал кхое. Условни доггора расход еча кходаьд белата заготовкаш еча 172 тонн, кузнечни заготовкаш еча — 400 тонн.

Литейни кузнечни заготовкаш арахецара технологи эргаьккха тоаяра балхаш дlахо деш латт. Чон лоаладеча цеха оболочкови литье участкана реконструкция яь яьнай, амма болат лоаладеча цехе чlоагlа алсамъяккха лаьрхlад нийса лоаладьча моделех арахеда литье заготовкаш турбаех е, производстве лаьрхlа да дукъха заготовкаш турбех е, прокатах а ца еш. Чlоагlа геркам тlабохийт арахецача продукце дикал лакхъяра гlулакха чурча резервах пайда а ийбеш.

СССР хьахнина 60 шу дизара, Нохч - Гlалгlайтен автономе 60 шу дизара, нохчийи гlалгlайи шоай лоlаме Россеца юкъебаха 200 шу дизара сийна тlайнца декхараш а паччахьалкхен план а производства боарама а продукце дикала а даькъе тешшаме кхоачашдара низ кхобеш яц «Красный молот» завода коллектив.

К. ГОЦКИЙ.
«Красный молот» завода къахьегамеи алапеи отдела начальника заместитель.

ДЕЗАЧА ЮБИЛЕЯШТА НАКЪАБОЛХАШ

Дика къахьег укх шера «Грознефть» объединенеа чуйоагlача дlа-юха лелача механизированни колонна коллективо. Дlабихача ялх бетта тайп - тайпарча диаметрах 68 эзар метр йоахал йола турбопроводаш ехкай цо, цу даьккъе Тийрка шина а берда йистошкарча скважинаш чура мехкадаьтта лаккхара кхо индивидуальни установка вlашигl а йолаш.

Пишлон - монтажни балхаш дара ах шера план тlехкхоачашъяьй, планагlа йоагlачул совгlа лакхъенай къахьегама овсаре. ялх эзар гарга киловатт сахьат электроэнерги, дукха хьу, цемент, кlуа кхо баьй.

Карара шу чаккхдалалехьа кхы а 70 эзар метрал кlенцагlа йоалаш турбопроводаш а ехка шера план 25 декабре кхоачашъеча планал совгlа 20 эзар сома мехьа балхаш дед даш дешнад монтажникаша.

Хlара дийнахьа 140—150 процент сменни [illegible] [illegible]

[illegible]

ДОШ ЧlОАГlА ДА

Тlехьаюсаш цхьаккха цех а бригада а йоацаш къахьегаш ба укх шера «Малгобекнефть» НГДУ мехкдаьттахой. Цудухьа их шера плани тlайнца социалистически декхараши тlехкхоачашдаьд цар. Планал совгlа даьккхар 3800 тонн мехкдаьтта.

НГДУ промыслашта юкъе яьржача социалистическа яхье хьалхара моттиг дlа ца хецаш хьайоагlа Монахов Михаил Миронович керте латтача кхоалагlча промысла коллектив. Ялх бетта планал совгlа дукхал цо ше даьккхад 2100 совгlа тонн мехкдаьтта. Укх шера тlайнца декхараш тlехкхоачадеш я Тебоев Сулавбика, Белхароев Яхьья кулгалдеча цхьоалагlчеи [illegible] промыслай коллективаш.

Нов. Ю. Ю. МИЦЕНКО НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЧУРЧА ГlУЛАКХИЙ МИНИСТРАЛЛА ХЬОЖАВАРАХ ДОЛА

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Нов. Миценко Юрий Юрьевич Нохч-Гlалгlай АССР чурча гlулакхий министралла хьожаве.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1982 шу, 15 июль.

* * *

Миценко Ю. Ю. ваьв 1930 шера, [illegible]. КПСС членц. Лакхера образовани нолаш ва. 1953 шера дена 1970 шерага кхаччалца [illegible] органашка болх баь партийни балха [illegible] 1970 шера дена 1982 шерага кхаччалца — Ростовски [illegible] УВД начальника заместитель, 1982 шера дена — СССР МВД главни управлене керттера [illegible].

Нов. Д. А. ШУТЬ НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЧУРЧА ГlУЛАКХИЙ МИНИСТРА ДЕКХАРЕХ МУКЪАВАЛИЙТАРАХ ДОЛА

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума сацам бу:

Нов. Шуть [illegible] Нохч-Гlалгlай АССР чурча гlулакхий министра декхарех мукъавалийта [illegible].

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1982 шу, 15 июль.

БАРТИ ЦХЬОАГlОИ ЙОЛАШ ДlАХЬУ КlИ-МАРС

[illegible] ялат чуийца лакхара хьакхари ардари даьнна а дл[illegible] бора комбайнераша болх.

[illegible] Цигтача кхай тlа латтар механика Тумгоев Салманира кулгалдеш йола «технолог» [illegible]... [illegible]

С. АУШЕВ.

КЪАХЬЕГАМЕ БIУБЕННА ГIА БОАХ ПЯТИЛЕТКА

1982 шера хьалхарча ах шера Нохч-ГIалгIайн АССР экономически социальнии дегIаахара паччахьалкхен план кхоачашъяра итогех бола хоам

КПСС XXVI съезда исторически решенеш кхочуш е ец, СССР-е 60 шу, Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу, ца шина хоIамагIа Россена юкъеахна 200 шу дузача юбилейшта сийленца вакъабахара, цхьайтталгIча пятилетка шоллагIча шера планови заданеш ханал хьалха кхоачашъйра шера социалистически яхь йоаржалча республика къахьегамхоша керда толамаш даьхад экономическии социальнии дегIаахара даькъе.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Республика еррига промышленность хьайнцача 1982 шера хьалхарча ах шера продукци маьхала янххара план 100,4 процент кхоачашъяьй, цу даькъе Нохч - ГIалгIайн АССР Министрий Совета чуйоагIача промышленносто — 103 процент.

Промышленноста довкъошна продукци хьаяр 1981 шера хьалхарча ах шераца нийсдича дукхагIа хиннай дIахорча боарамах:

газови промышленность — 35 процент, химически промышленность — 6.3 процент, машинашъяри металлообработкен — 3.6 процент.

Продукци маьхала янххара план кхоачашъяри арахеца продукци дегIаахара темпаши производственни объединенешкен предприятешкен гIолла хьахьонх дIахорча даннеша:

	[illegible]	[illegible]
«Грознефтеоргсинтез» производственни объединени	99.4	99,5
«Грознефть» производственни объединени	102	99,2
«Севкавнефтегазпереработка» производственни объединени	104	100,0
Карабулакски химреагентий завод	100,7	100.3
«Нефтехимзапчасть» завод	101	105
Радиотехнически завод	100,5	102
Гудермесски «Мединструмент» завод	100,4	107
Грозненски экспериментально - механически завод	100,4	112
«Грозэнерго» районни энергетически управлени	100.1	98
Хьуи боахама министерство	99.0	103
Назрановски трикотажни фабрика	89	81
Грозненски производственни швейни объединени	102	93
Грозненски кога гIирс бу фабрика	110	103
«Чечингплодоовощхоз» производственни аграрно-промышленно-торгови объединени	102	110
Грозненски дулха комбинат	104	87
Шурий промышленноста производственни объединени	100,5	92
Кхачан промышленноста министерство	105	101
Моттигерча промышленноста министерство	118	127

«Планировани eлга тоадара, производства эффективности балха дикали лакхъяра боахама механизмо ю воздействи чIоагIъяра» хьакъехьарча КПСС ЦК-и СССР Министрий Советан соцамта хьежжа кердача хьалашка болх бе льккхий республикера 64 промышленни предприяти.

Нормативно - цIена продукци арахецара 1982 шера хьалхарча ах шера план кхоачашъяр:

	[illegible]	[illegible]
«Красный молот» завод	103	110
«Оргтехника» ПО «Электроприбор» завод	100.0	105
«Промавтоматика» НПО опытни завод	102	107
ГI. Ахриева «Электроинструмент» завод	113	122
«Трансмаш» завод	103	88,2
«Пищемаш» завод	104	101
Электромеханически завод	98	96
«Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни завод	107	107
Грозненски ремонтно - механически завод	108	125
«Автоспецоборудование» яха опытно - экспериментальни завод	104	105
«Терек» яха Нохч - ГIалгIай производственни мебельно - хьун хIамаш ю объединени	100,6	108
Цементни завод	72	91
ГIишлон управление Грозненски аьшкабетона конструкцей завод	92	93
Ацетонови завод	103	79
«Аргунводпром» объединени	93	94
«Чечингводстрой» гIишлон управлене аргунски аьшкабетона изделей завод	111	104
«Чечингсельстрой» треста Грозненски аьшкабетона конструкцей завод	100,7	100.7
Ялата продуктай управлени	105	118
«Чечингушвино» производственни объединени	104	91
«Чечингушпромстройматериалы» производственни объединени	102	91

Республикерча производственни объединенешка, промышленни предприятешка [illegible] водства эффективность лакхъяри, беррига балха дикал [illegible] йола мероприятеш [illegible].

Промышленни продукцие керттера тайпаш хьадар дахьонх дIахорча даннеша:

	[illegible]	[illegible]
Электроэнерги — млн. киловатт сахьт	1508	101
Газ — млн. кубически метр	1207	97
Мехкадьттааппаратура — млн. сом	5.6	93
Насосаш	401	94
[illegible]	83	91
[illegible]	360	103
Трансформаторни [illegible] — эзар	6,6	101,0
Трансформаторни подстанцеш	1012	97
Электрофизиографически аппараташ	1166	104
Механизированни гIишлон - монтажни инструмент — эзар	131	118

	[illegible]	[illegible]
Етта кирпичаш (колхозаша ярд йоацаш) — млн.	78,0	80
КIир — эзар тонн	19,2	88
Гипс (алебастр) — эзар тонн	5,0	98
ВIашагIхетта аьшкабетона конструкцеши оагIхалаш — эзар кубически метр	100	91
Цемент — эзар тонн	309	91
Хьу кийчъяр (колхозаша кийчъяр йоацаш) — эзар кубически метр цу даькъе:	35,0	89
Хорх хьокха хьу — эзар кубически метр	23,2	101
Ардакх (колхозаша яьккхар йоацаш) — эзар кубически метр	15,0	86
Хьуи гамий плиташ — эзар кубически метр	23.4	83
Фаттан хьекха фанера	2,8	81
ТIехьнахьа дувхаду пазата барзкъаш — эзар	170	91
Чухьнахьа дувхаду пазата барзкъаш — млн.	2,8	72
Швейни изделеш — млн. сом	30,1	105
Телата кога гIирс — эзар пар	947	107
Дулх (промышленносте даьккхар) — эзар тонн	3,0	71
Колбасни изделеш — эзар тонн	2,9	103
Паччахьалкхен ресурсай бийдалах даьккха мишдаьтта — тонн	465	95
Паччахьалкхен ресурсай бийдалах даьккха генарий даьтта — эзар тонн	5.8	140
Мерзачи шурий продукци — эзар тонн	31.4	94
Хьаьна нахчаш, же ярш а тIехь — эзар тонн	0.7	81
Кондитерски изделеш — эзар тонн	3,3	102
Маьккн маьхха - булочнии изделеш — эзар тонн	37.4	103
Макаронии изделеш — эзар тонн	3.0	104
Консерваш (колхозаша ярдаш йоацаш) — млн. усл. банка	28,7	87
Йий — эзар дал	331	103
Радиоприемникаш — эзар	253	105
Аьшка менгеш — эзар	8.6	71
Аьшка пхьегIаш — эзар	31	81
Шарикови авторучкаш — млн.	4.3	122
Бытовой химе товараш — млн. сом	4,7	112
Мебель — млн. сом	15,2	103

Продукци маьхала якхара юкъара план кхоачашъяьяле а мехкдаьттааппаратура, хьу, ардакх, фанера, мебель; вIашагIхетта аьшкабетона конструкцеши оагIхалаши, цемент, чухьнахьен тIехьнахьен дувхаду пазата барзкъаш, мерзачи шурий продукци, консерваш, кондитерски изделеш, йий арахецара хьалхарча ах шера план кхоачашъяьяц.

Розничи маьхашка диллача культурно - бытовой гIулакхаштен кога кортен эша товараш арахецара план 100.0 процент кхоачашъяьй. 1981 шера хьалхарча ах шера арахийцарел кхо процент дукхагIа арахийцал уж.

Керда техника производствана юкъеккхувларах, производствон къахьегами вIаштIехьбаккхар эргадаккхарах хIара сега лаьрхIача арахеца продукци дукхагIа хиннай «Красный молот» заводе — 10 процент, ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» заводе — 22 процент, Грозненски ремонтно - механически заводе — 25 процент, «Союзавтоматстром» ВНПО опытно - экспериментальни заводе — 8 процент, медицински инструментий заводе — 7 процент.

Цхьабакъда, 1981 шера хьалхарча ах шера хиначул къахьегама оасарле лохьеннай «Пищемаш» заводе, Назрановски трикотажни фабрике, «Металлотара» заводе, «Аргунводпром» объединене, «Чечингушстройматериалы» производственни объединене, Грозненски ремонтно-механически предприяте, гIишлон управлене аьшкабетона конструкцей заводе ацетонови заводе, кхыча предприятешка.

Бизза пайда эцаш производственни мощностей цементни заводе, Назрановски кирпичниц еча заводе, Грозненски механически предприяте.

1982 шера хьалхарча ах шера паччахьалкхен дикала Знак еннай «Красный молот», радиотехнически заводашта, производственни швейни объединене арахецача цхьайолча изделешкен продукценех.

Цхьабакъда хIана а тIехьа цхьайолча предприятешка арахеца продукци яо я. царех я Грозненски кога гIирс бу, Назрановски трикотажни, кондитерски фабрикаш, Грозненски дулха комбинат, шурий промышленноста объединени, Серноводски Ачалукски минеральни хиш ду заводаш.

Производственни коллективашка чакхъяьхай бийдал, материалаш, довгор, энерги кхояра тIаерзаяь мероприятеш. Электроэнерги, йовхала энерги, довгор кходаьд медицински инструментий, «Пищемаш», «Промавтоматика», НПО, радиотехнически заводашка, кхы дукхача предприятешка.

Цхьабакъда, йоагIачул дукхагIа довгора - энергетически ресурсаш йоаьй Карабулакски химически реагентий заводе, Грозненски ремонтно - механически предприяте, Малгобекски УБР-е, Гудермесски локомотивни депо, кхычахьа.

Арахецача продукцега дIаледаш дар лох ца ларал совгIа цунга дIадодаш дар дукхагIа хилийтад «Грознефтеоргсинтез» производственни объединене, цементни заводе, гIишлон управлене Грозненски аьшкабетона конструкцей заводе, кхы цхьайолча предприятешка.

Республикерча предприятешка кара а деравль керда арахеца йолаьдаьл продукци керда тайпаш. «Красный молот» заводе СССР-е дукхьалха арахеца йолаьй фордашкарча скважинашта цементировании ярa йола насосни установкаш. «Автоспецоборудование» яхача опытно - экспериментальни заводе арахеца йолаьй, монтажно - запрессовочни прессаш. «Союзнефтемашремонт» ВПО Грозненски ремонтно - механически заводе дагIай хьисапе цементировании еча лиа тайптайпара муфташ.

Цхьабакъда, керда техникен дикагIйола технологи производствана юкъейоалиера план кхоачашдьяьй шурий кхачани промышленносте, наха бытовой гIулакхаш деча даькъа предприятеша.

Хьалхарча ах шера республика хальъа боахами доаншоаша юкъейоалаьй шера [illegible] миллион гаргга сомa пайда лун йола 5 эзар гаргга пардретении рационализаторски предложении.

ЮРТА БОАХАМ

Республикерча юрта боахами къахьегамхой дIаболийна [illegible] КПСС ЦК майски Пленуме чIоагIъяь йола Кхачан программа чакхъяккхара долаш болх, уж лог тийша а бу 1982 шера а цу даькъе дагIа толамаш доашъяргаяра.

1982 шера хьалхарча ах шера чакхьяьхай лаьтташ культура лаьккара, хиш дехача лаьттаеш юртбоахама техникан пайда ийбелга товдара юртбоахама продукци дукхагIа яккхара тIаерзаль йола мероприятеш.

Массе а тайпара категорех долча боахамашка 1982 шера ялт дIадийна ииталаш:

эзар га

	[illegible]	[illegible]
ХIамаш дIадийна беррига майдан	441,8	99
Ялата культураш цу даькъе:	214,1	94
кIа	98,6	91
дуга	6.0	88
аьржаIаш	60,2	101
малхбалха [illegible]	0.0	100,1
баьцаларш	13,1	100
коартолаш	4.0	102
довкъара культураш	176,1	106

Республикерча колхозашкен паччахьалкхен боахамашкен юртбоахама культураш дIаюош дола хиш дехна лаьтташ 106,1 эзар гектар да. дикки дукхагIа хиш дехкача лаьтташка дIабийнаб мукх, рожь, коартолаш, баьцаланрий - бахчеии довкъарен культураш.

Хьалхарча ах шера колхозаши совхозаши кхашка хьалдихьад 880 эзар тонн органически удобренеш. Кхашка органически удобренеш дIаяхьара шера план 69 процент кхоачашъяьй. цу даькъе хиш дехача лаьтташка дIайихьа органически удобренеш 332 эзар тонн я. 1982 шера цхьоалагIча июлага кхачалехьа массе а тайпа юртбоахама культураш дIабийнача 182,1 эзар гектара тIа гербицидашца обработка яьй.

Гурахьа дIайийна ялата культураш дика хьийкъай колхозийи совхозийи кхашка.

1982 шера пхелагIча июлага кхачалехьа йол кийчъяра шера йола задани 23 процент, баьца хьоар даннаара задани 35 процент, сенаж йоллара задани 71 процент кхоачашъяьй.

Республикерча хьайбаш лелаьдерашка 1982 шера хьалхача хьалашка Iаигара даьхар доахан, из Iаткъар довхан дукхагIа хилийтира, хьайбай продукташ дукхагIа яхара.

Республикерча колхозашка, совхозашка, боахамашта юкъерча предприятешка хьайбаш хиннад:

эзар

	[illegible]	[illegible]
Доахан	167,7	99
цу даькъе:		
детта доахан	55,9	100,1
хьакхарч	132,5	92
жан гаьзарийн	713.0	94
кол тIара оалхазараш	2598.1	100,5

Колхозашка, совхозашка, боахамашка юкъерча предприятешка хьайбай продукташ яхар хьахьонх дIахорча даннеша:

	[illegible]	[illegible]
Доахан доадаьчул тIехьагIа эзача дулх — эзар тонн	5,4	73
шура — эзар тонн	49,6	91
фуаш — млн.	46.0	97
тха — тонн	1909	80

Республикерча колхозаш-цу юкъа яьккхачул 146 кикен совхозашкен хьалхарча лограмм кIеэнгагIа. ХIаьта ах шера хIара кхоабача Iат-яхкача котама тIехьара ах тагара яьккхай 938 кило-шера хьагулдаьд 70 фуъ. грамм шура, из хул соахка.

Массе а категорех долча боахамаша паччахьалкхенга хьайбай продукташ йохкаро 1982 шера хьалхарча ах шера план кхоачашъяьй дIахорча боараме:

	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Дийна доллашехьа эзача доахани оалхазараши — эзар тонн	8,4	62	81
шура — эзар тонн	44,4	88	89
фуаш — млн.	31,4	100,8	102
тха — тонн	3528	88	89

Республикерча колхозашкен совхозашкен дIахо дихьад материально - технически база чIоагIъелга. Уих шера хьалхарча ах шера юрта боахамга кхаьчай 668 трактор, 216 ялат чуэцаш йола комбайн, 64 силоса йола комбайн, 538 грузовой автомобиль.

Хьалхарча ах шера юрта боахам дегIабоалабара дIаихийта паччахьалкхен капитальни вложенеш 45,3 миллион сома маьха я.

ТРАНСПОРТИ БУВЗАМИ

1982 шера хьалхарча ах шера Къулбаседа - Кавказа машинаькъа Грозненски отделене хальъа боахама мовхьаш тIоаттара план 95,5 процент кхоачашъяьй, цу даькъе мехкдаьтта продукташ чуйоттара план — 95,9 процент, хальъа боахама мовхьаш дIа - хьа дихьара план — 90,7 процент. дийнахьен буса локомотива къахьегамо оасарле задани — 94,2 процент, вагонооборота задани — 90,0 процент, участкови сихала план — 94,2 процент, вагона къахьегамо оасарлен план — 93,8 процент.

Отделене вIашагI а елла дIаихийтай деза мовхаш Iадола 5,0 эзар поезд, царца дIахьа дихьад 2,5 миллион тонн мовхаш. Айха мовхаш Iадоттарах мукъалийтай 1113 вагон.

Юкъарча автомобильни транспортаца мовхаш дIахьа кхахьара план 99,0 процент бигара план 99,0 процент кхоачашъяьй, соахки цу юкъа дIа юха батарел 1.7 процент дукхагIа ба дIа-хьа бига пассажираш.

Юкъарча автомобильни транспорти грузооборота задани 76.0 процент кхоачашъяьй. пассажира - километрии оборота задани — 90,4 процент.

Пассажирашкара мах а эцаш таксешка пизь байтара план 97 процент кхоачашъяьй.

Продукце боарама ах шера план бувзама предприятеша кхоачашъяьй 99,5 процент, соахка хьалхарча ах шера хиначул 13,4 процент дегIаснай продукци.

Городской телефонни станцей абоненташ дегIаахара задани 27,0 проценти, юрташкарча телефонни станцей абоненташ дегIаахара задани — 76,2 проценти, радиоточкаш — 100,0 проценти кхоачашъяьй.

КАПИТАЛЬНИ ГIИШЛОШ

1982 шера хьалхарча ах шера хьалъяь [illegible] эксплуатаце дIаелийн производственни гIуллакхашта дIахьа цхьайола объекташ.

Паччахьалкхен капитальни вложеней чотагIа республике [illegible] бола 80 [illegible] 87 1 миллион сома маьхха керттера фондаш, царех 3.1 миллион сома маьха ярах [illegible] Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Советан [illegible] предприятеша.

Республика хальъа боахаме дIайихийта паччахьалкхен капитальни вложенеш 107.4 миллион сома маьха [illegible] процент [illegible] ка цу [illegible].

Подрядни гIишлон организацеша товарни гIишлон продукце план кхоачашъяьй 92 процент, цу даькъе:

	[illegible]
Нохч - ГIалгIай гIишлон управлени	91
«Грозтрубопроводстрой» трест	120
«Чечингсельстрой» трест	81
«Чечингушводстрой» гIишлон управлени	90
Нохч - ГIалгIай АССР Минводхоза подрядни организацеш	82
«Чечинггазстрой» трест	77

Массаз сана кхоачимбоацараш нийслу гIишлош хьалъеча. Керттера фондаш дукха производственни мощностани болх бе йоаллийтара задани кхоачаш ца еш йисай. ЦIаш ль йисте а пхалехьа дуккхача объекташки, гIишлошка материальни, ахчан, къахьегама ресурсаш дIахьа хьежаеш моттигаш нийслу хIанз а тIехьа.

Дукхача гIишлон - монтажни организацеша кхоачашъяьяц гIишлон балхаш дара, къахьегама оасарле лакхъяра, гIишлош хьалъяра дIабоза мах лохбара паччахьалкхен план.

ХАЛКЪА ДОЛЧА ГIУЛАКХА

КПСС XXVI съезде XI пятилеткана оттаьча социальни программага хьежна республике дIахо а планагIа балхаш ду къахьегамхой материальни вахара культурни боарами лакхбара.

1982 шера хьалхарча ах шера 1981 шера хьалхарча ах шераца нийсдича халкъа боахамерча болхлоштен гIулакхерча нахан деннача алапе фонд ши миллион гаргга сом дукхагIа хиннад. Юкъера лаьрхIача халкъа боахамерча болхлочо эцаш дола алапи лакх а деннад, из 151 сомага а кхаьчад, промышленносте — 159 сомага, гIишлош хьалъеча — 193 сомага, буруш деттача — 204 сомага.

1981 шера хьалхарча ах шера хиннарел наьха ахчан доходаш пхи процент тIа кхийттай. юкъарча боахамашнара колхозхой доходаш а дегIаьхнай.

Ахчан доходаш дегIаахаро, общественни фондашкара хьакхоачаш дараша нахага торо хилийтай дукхагIа товараш ийде.

Паччахьалкхени кооперативнии торговле розничии товарооборот, юкъара кхача а тIехьа дIалаьрхIача, 1982 шера хьалхарча ах шера из хилар 367,4 миллион сом.

ХIаьта а 1982 шера хьалхарча ах шера план паччахьалкхени кооперативнии торговле предприятеша кхоачашъяьяц 99 процент мара.

Республикерча керттерча торгующи организацеша розничии товарооборота план кхоачашъяр хьахьонх дIахорча даннеша:

	[illegible]	[illegible]
Моттигера торгаш	111,6	98
Столовей трест	5,7	97
Ресторанийи кафеи трест	3,5	99,8
«Грознефть» объединене УРС	31,3	98
«Грознефтеоргсинтез» объединене ОРС	16,1	98
Къулбаседа - Кавказа машинаькъа Грозненски отделене ОРС	10,6	99,3
Аптекоуправлени	2,7	108
Нохч - ГIалгIай книготорг	1,5	101
«Союзпечать»	4.8	108
«Чечингплодоовощхоз» объединени	8,0	112
Потребительски кооперации	131,8	101

Бахача нахага цхьадола кхачани промышленни товараш 1982 шера хьалхарча ах шера дукхагIа дехкад 1981 шера хьалхарча ах шера дехкарел:

- дулхи кол тIара оалхазараши — кхо процент;
- колбасни изделеш — 3 процент;
- чкъаьрий — 25 процент; генарий даьтта — 3 процент;
- маргарини, маргаринови продукции — 5 процент;
- шекар — 22 процент;
- кIадаш — 30 процент;
- тIехьнахьен чухьнахьен дувхаду барзкъаш — 3 процент.

ХIаьта а 1982 шера хьалхарча ах шера 1981 шера хьалхарча ах шерарчул кIезигагIа нийдаьд наха эцаши даьреши, трикотажни изделеш, кога гIирс, кхы цхьадола товараш.

Моттигерча промышленноста предприятеша торговсете дIадахийтад 16,3 миллион сома маьха халкъа эша товараш.

Наха бытовой гIулакхаш делга а шерденнад. Быта служба хьалхарча ах шера наха даь бытовой гIулакхаш 11,7 миллион сома маьха да а 1981 шера хьалхарча ах шера дарел 4 процент дукха гIа. Быта служба юрташка бахача наха деш дола гIулакхаш 8 процент дегIадаьхкал. Цхьабакъда, дIарча республика хьалхарча бахача наха бытовой гIулакхаш дара 1982 шера хьалхарча ах шера план 92 процент мара кхоачашъяьяц.

1982 шера хьалхарча ах шера наха чубаха цIенош хьалдеча дIадахийтад 13 миллион сом. Хьалдаь нисте а даьха эксплуатаце дIадендад 33,3 эзар квадратни метр хула наха чубахара дола паччахьалкхен цIенош. Наха чубаха цIенош хьалдара хьалхарча ах шера план 101 процент кхоачашъяьй.

Наха чубаха цIенош [illegible] дечa хьалйийла [illegible] шера [illegible] наха чубаха цIенош [illegible].

Хьалдеча кооперацеи паччахьалкхен капитальни вложеней чотагIа пайда ийцар 41 процент я.

Чакхдаьннача 1981 — 82 дешара шера дийнахьарча, сайранарча, заочни юкъерча дешара школашка дешаш хилар 273,3 эзар бере кхуара боагIараш. Юрташка а гIоролашка а бахача наьах 1982 шера юкъерa школа чакхъяьккхар 22,0 эзар саго.

Городашкарчеи юрташкарчеи профессионально - технически училищашка дешаш хилар 11,3 эзар саг. царех 58 процент [illegible] юкъера образовании лун группашка дешаш а болаш. Хьалхарча ах шера республикерча профессионально - технически училищаш кийчъяр 5423 саг наха квалификаци йола кхоллай.

Республикерча лакхерчи юкъерча лаьрххIа исхаран дешара заведенешка дешаш хилар 26.6 эзар студенти дешархой. цу [illegible] наха кийч а наь [illegible] лакхерен юкъерча [illegible] хIа поден образованни йола 5.0 эзар специалист.

[illegible] республикерча [illegible] дешара профессионально-технически [illegible] училищаш [illegible] массе а тайпа [illegible] 3078 саг [illegible] юкъерча медицински [illegible] 8142 [illegible].

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР СТАТИСТИЧЕСКИ УПРАВЛЕНИ

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

КЪАХЬЕГАМХОШТА «КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

1974 шера 18 январерчу СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Указага хьежжа дуккхача шерашкахь iелла къахьегархи къахьегаме карагIдьинарий хам беши СССР Лаккхехьарча Совета Президиума цIерагIа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла.

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОНЕ

«Старогрознефть» яхача НГДУ профсоюза промкоме гIолла:

Ананченко Александра Григорьевнана — библиотека заведующена.
Баскакова Людмила Васильевнана — кассира.
Бомкова Евгения Михайловнана — Маяковске цIерагIча клуби заведующена.
Богун Антонина Владимировнана — контролера.
Бухтоярова Мария Ивановнана — кассира.
Ганозова Александра Яковлевнана — бухгалтера.
Сердечкина Екатерина Семеновнана — контролера.
Соломатина Елена Ивановнана — пенсионеркана.

Грозненски ремонтно-механически заводе гIолла:

Кукса Алексей Даниловича — токара.
Камынин Иван Андреевича — керттерча инженера.
Логачев Петр Павловича — слесара.
Магизова Фатима Мушковнана — пенсионеркана.
Останчук Мария Гавриловнана — машиниста.
Скакунова Татьяна Тихоновнана — кочегара.

№ 6 йолча городской больнице гIолла:

Антипова Лидия Петровнана — отделене заведующена.
Гайдук Дина Кирилловнана — лора.
Кузнецова Любовь Алексеевнана — санитаркана.
Худякова Зинаида Дмитриевнана — завхоза.

«Грознефть» объединене тампонажни конторе гIолла:
Коробков Иван Еремеевича — машиниста.
Задарный Дмитрий Касьяновича — машиниста.
Иванова Ольга Алексеевнана — кладовщика.
Перепеченов Владимир Федоровича — машиниста.

«Грознефть» объединене автомобильни наькъий управлене гIолла:

Попова Нина Григорьевнана — пенсионеркана.

№ 7 йолча треста Грозненски МУС автобазе гIолла:

Шигорина Валентина Николаевнана — пенсионеркана
Фисенко Валентина Павловнана — пенсионеркана
Магомадова Мария Усмановнана — болхлочоа.

«Чечингсельстрой» треста автотранспортни конторе гIолла:

Старкова Елизавета Гавриловнана — пенсионеркана.
Хасанов Умар Хатуевича — водителa.

Буруя тохара балхий Старогрозненски управлене гIолла:

Бабарыка Зоя Васильевнана — инженера.
Бетин Иван Сергеевича — вышкомонтажника.
Гращенко Александр Игнатьевича — вышкомонтажника.
Дьяков Георгий Артемовича — электромонтера.
Куриоскин Михаил Яковлевича — вышкомонтажника.
Медведев Иван Варламовича — бурильщика.

Буруя тохара балхий Грозненски управлене гIолла:

Ахмадов Селимха Тугуевича — слесара.
Васнаков Павел Павловича — пенсионера.
Нурлаев Михаил Матвеевича — пенсионера.
Исмаилов Атаева — бурильщика гIончана.
Киселев Павел Степановича — пенсионера.
Куценко Петр Леонтьевича — пенсионера.

Нохч-ГIалгIай респотребсоюза универсальни торгови базе гIолла:

Подопри-Гора Иван Алексеевича — водителa.
Синщина Антонина Ивановнана — медсестрина.
Чулкова Ирина Федоровнана — директора заместителa.

Роскульттторга Грозненски межреспубликански оптови базе гIолла:

Свирина Антонина Захаровнана — пенсионеркана.

«Чеченингушснабсбыт» яхача Нохч-ГIалгIай универсальни объединене гIолла:

Катурина Евдокия Филипповнана — диспетчера.

«Грознефть» яхача объединене СМУ гIолла:

Кагирова Шаймана — штукатура.

«Грознефть» яхача объединене технологически транспорта Грозненски управлене гIолла:

Благодарев Дмитрий Васильевича — болхлочон.
Дьяков Федор Георгиевича — пенсионера.
Карасев Федор Николаевича — пенсионера.
Леденев Алексей Ивановича — пенсионера.

«Чечингсельстрой» треста жилищно-эксплуатационни участке гIолла:

Хакиев Шити Алиевича — слесара.

«Грознефть» яхача объединене ПМК гIолла:

Булдайкина Олимпиада Сергеевнана — пенсионеркана.
Гайтотина Таисия Яковлевнана — бетонщицана.
Гадаева Алка Расуевнана — изолировщика.
Осипов Владимир Александровича — электромонтера.
Соломатин Алексей Тимофеевича — газосварщина.
Чурмков Алексей Петровича — пенсионера.

«Чечингсельстрой» треста аьшкбетонни конструкцей заводе гIолла:

Азизов Григорий Ивановича — пешника.
Варламов Александр Савельевича — пенсионера.
Сидорова Мария Александровнана — пенсионеркана.

«Грозгоргаз» эксплуатационни производствении управлене гIолла:

Гузенко Дарья Васильевнана — слесара.
Легонькова Валентина Александровнана — диспетчера.
Парсегова Мария Суреновнана — кладовщика.
Спицын Кантон Ананьевича — слесара.

«Грознефть» объединене технологически транспорта управлене гIолла:

Дежинов Алексей Дмитриевича — машиниста.
Кульвинец Юрий Францевича — машиниста.
Компанейцева Валентина Петровнана — отдела начальника.
Рослимбеков Павел Филипповича — тракториста.
Тюленева Анна Алексеевнана — керттерча бухгалтера заместителa.

«Грознефть» яхача объединене технологически транспорта Ташкалински управлене гIолла:

Божко Иван Дмитриевича — газосварщина.
Горьковой Илья Алексеевича — тракториста.
Джабраилов Мумуня — шофера.
Дебиров Ариба Якубовича — тракториста.
Демура Лев Федоровича — пенсионера.
Кузнецов Владимир Алексеевича — тракториста.
Ксенофонтов Павел Ивановича — шофера.
Кривичев Иван Федоровича — пенсионера.
Медведев Митрофан Николаевича — пенсионера.
Марков Валентин Ивановича — пенсионера.
Перетокина Степанида Семеновнана — кассира.
Регент Михаил Васильевича — пенсионера.
Редин Яков Федоровича — шофера.
Романцев Григорий Сергеевича — шофера.
Родимушкин Юрий Васильевича — шофера.
Тищенко Василий Георгиевича — пенсионера.
Штульман Анна Федоровнана — смазчика.

РСФСР МЖКХ Грозненски экспериментально-механически заводе гIолла:

Павленко Анастасия Егоровнана — машиниста.
Безбородов Петр Григорьевича — пенсионера.

«Грознефть» яхача объединене буазама конторе гIолла:

Касторская Лидия Ивановнана — инженера.
Пшенцова Александра Владимировнана — телефонисткана.
Шашлова Зинаида Михайловнана — телефонисткана.

«Грознефть» яхача объединене ОРС-а торгово-закупочни базе гIолла:

Платонова Мария Аристарховнана — отборщика.

№ 37 йолча юкъерча школе гIолла:

Шарохина Ольга Васильевнана — уборщицана.

Халкъа образоване отделе гIолла:

Коттева Елена Анисимовнана — керттерча бухгалтера.

Нохч-ГIалгIай транспортни управлене 1737 автоколонне гIолла:

Костенко Пелагея Григорьевнана — техника.

«Грознефть» яхача объединене производственно-технически гIуллакхаш дечa базе гIолла:

Головкина Ольга Максимовнана — йоккхагIйолча бухгалтера.

«Электроприбор» яхача заводе гIолла:

Балахтина Евгения Пантелеевнана — гальваника.
Галич Михаил Алексеевича — маляра.
Дрыга Анатолий Ивановича — отдела начальника.
Дементьев Антон Абрамовича — пенсионера.
Жранова Анастасия Яковлевнана — гальваника.
Ибрагимова Клара Насильевнана — прессовщика.
Ильин Севостьян Мифодьевича — грузчика.
Лазарева Ольга Ивановнана — кладовщика.
Мишичева Ирина Михайловнана — кладовщика.
Иванов Владимир Герасимовича — подпровщика.
Соснина Александра Фоминичнана — машиниста.
Ступкина Мария Ильиничнана — машиниста.
Улановская Елена Михайловнана — отдела начальника заместителa.
Хляпин Алексей Федоровича — наладчика.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиуми председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИН.

гор. Грозный.
1982 шу, 25 июнь

НОВКЪОСТО НОВКЪОСТАХ

САТЕМ БОАЦА САГ

СССР 60 шу. Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу, нохчийн гIалгIайн шоай лаамагIа Россеиа юкъебаха 200 шу дизара цIейшта сийлепца накъаихара къахьегама вахте а этта ди денгара мел доала тIа-тIа динагIа производствении хьокхамаш гойташ хьайоагIа «Гроэтрубопроводстрой» треста барт тайна коллектив. ЦхьайттлагIча пятилетка хьалхарча шера а карарча шера цхьоалагIча квартале а шерра яьржача социалистически яхье даим хьалха латташ хиларах треста коллективана сийнай мехкдаьттан газовии промышленноста предприятей гIишлошъеча Министерствани отрасла профсоюзий ЦК-ни карара кара тела ЦIе байракх.

Из толам боаккхача хьинаре дакъа лаьцача цхьаннех дуъца безам ба са.

Наггахьа мара саг нийслургвац треста бIарчача коллективе къона мастер Агиаев Таймураз ца вовзаш. Лаккхарча дегIара, гIийло вола зIамигта саг массанеца а Iимерза, безаме, шийгара эшачунна гIо де кийча волаш хиларах везавенна из массанена а.

Бера хана дениз гIишлонхо хила безам бар Агиаев Таймураза. Цудухьа, дукха уйла а ца еш бархI классе йисте ма яьккхинге а ший документаш дIачулу цо Татарски АССР-ра Альметьевски гIишлон техникуме. Толаме чакхйоал деша оттара йола экзаменаш. Таймураз техникума студент хул.

Дешаро, практически занятеша хьахьокх цунна ше белгалбаь никъ нийса болга, из болх мара цуи дего къоабал ца белга! Дукха терко ю ший хургболча балха эшача предметашта, сайренна ха яххалца вагIа из библиотекий дешара эалашка программагIа эшачул совленагIа дола литература дешаш.

Техникум толаме дийша йисте а яьккха ший дан нанeи бахача Грозне хьавоагIа къона специалист.

Укхаза балха отт из треста чуйоагIача СМУ-1. Грозненски мехкдаьтта института гIишлон факультет йистеяьккхача Идигов Ахьмада кулгалдеча цхьоалагIча участка мастерилла хьожаву Таймураз.

Укхаза болх а беш цхьа юкъ дIаьлар. нах байзар, болхлошта кулгалдара опыт а Iоайир. Бакъда, наг-натахьа ший эанеш кхоачамболлаш йоацилга, гIишлошъечи производства технологи йиза шийна ховш йоацилга кхетадир мастера. Цудухьа керди уйла чуессир Таймураза керта чу — дIахо деша дезилга.

Ше лаьрхIачох дагаваьлар мастер ший воккхагIволча новкъостаца, участка начальникаца Идигов Ахьмадаца.

— Таймураз, Iа де лерхIар геттара дикси доккхен гIуллакх да. Кlоарга» энанеш йолча специалиста мара карагIдалац тIехдика кулгалхо хила. хIаьта хьо кулгалхо ма вий. хьола моллагIча йоккха опыт йолча болхлочул дукха-Iа ха дела хьай балхах лаьца. цудухьа аз къоабалду хьо деша отта уйла йолаш хилар. цул совгIа сайгара мел эшаш дола гIо новкъостал а дергда.

Юха а учебникаш бе дохи Таймураза. ди-буйса ца къоевш ма могга Iомаду цкъа ше дийшар. Кест-кеста ух из института преподавателаша еча консультацешка. Укхаза бова цунна ше санна гIишлон факультете деша отта кийчлуш бола тайп-тайпарча къамий кагий нах. Царна юкъе бар гIалагIа Хамхоев Асланбек, нохчий Автарханов Вихен Канимов Алуи, эрсий Спиридонов Витадин Йолтев Геннадий, эрмалой Таланьян Михаил Мануки Альберти. дукхе нхьбарии а. Цхьана хенагIей еш хилча дешарах дикагIа кхетадаь ший керда бай-ла новкъостий ше волча чу а хьийхе хIара сайрийна еIашагIкхетаеш дика кийчлу уж экзаменашта, хIаьта массанар цхьана деша дIа а эц уж.

Цкъа тоссаденна доттагIал ца хадаш укх ялх шера цхьана дешаш толаме чакхйоаких массане а институт. 26 июне ше лабаьча дипломни болхи защита ю Таймураза. Ялх шера хиддаиан хьийта къа зехьа доаизар. «ТIехдика» аьнна оценка а оттаеш ший дикалга дилача толашагIа а болаш белгалбоаиех пачхахьалкхен комиссе цуи дипломни болх. Дукха дег тIара доагIа дIийха дешаш хезар дипломни балха кулгалхо хиначи доцента воккхагIволча преподавателя Кравцов Геннадий Ивановича а. Дуккхьал ший хьинар ца кходеш, ма могга ший студента гIо деш сел дика дипломни проект отталрах массане а баркал йоахар цуна. Ишта дика защита йир шоай дипломий проекташта Таймураза новкъостaша а. ХIанз уж беррнгаш а квалифицированни гIишлон специалисташ хинияб. царна хьалхашка хьабийлла ба моллагIа никъ — практик хила а аспирантуре баха дIахо деша а.

Геттара безаме тIайнцар Таймураз цунца цхьана болх беш болча новкъосташа а. хIаьта эггара чIоагIагIа дог гIоздьинар бар цун хьехамча, воккхагIвола новкъост, кулгалхо Идигов Ахьмад.

— ХIанз-м кастта са моттиг дIа а лаьца со болх боацаш ма вутаргвий Iа, — яхаш бегаш бора цо ший гIончи мархIа а велла.

Участке болх беш, институте дешаш хиларо новкъарле яцар Таймураза общественни вахаре хьинаре дакъа лацара а. Укх тIеххьарча кхаь шера вIаштта шоай вожакалла хержав из участка комсомольцаша, хIаьта треста коллективо а Октябрьски района халкъа депутаталла хержар из.

Дукха кхетама-политически болх бу цо участка кагирхошта юкъе. ВЛКСМ мугIарашка тIахьех дикагIбараш, кхоачамбоацарашца лира къовсам лоаттабе оарцагIбоах комсомольски активисташ. Принципиальни, ший деша за волаш, ше дIадоладаь гIулакх диэза кхоачашдеш волча Таймураза дукха къахьег райсовета массаорча комиссей балха юкъе дакъа лоацаш. бахача наькха хьашташ, цар наказаш, дехараш кхоачашдеш. Цудухьа, тамашийна дац харжархоша а цуи сий деш хилар. Наькха хьашташ кхоачашдора, ший коллектива гIулакхаш тIа-тIа динагIа хилийтара даим терко еш из хиларах сатем боаца саг ва Таймураз оал цох массане а.

Институте шоаш дешаш дIаиха шераш дагалувцаш ший новкъостах дувц Канмов Алус:

— Укх ялх шера оаха цхьана дешача юкъа цхьа моттиг кийлсъеннац сона а тхоца деша баьгIача тха новкъостаига а Таймураза эшачоа гIо на деш. Цудухьа массанена а чIоагIа дукха везар Таймураз. Дийша дьиниад тхо. бакъда, цу юкъа тха тоссаденна доттагIал цIаккха дохаргдоацаш чIоагIденна.

Чакхдьииад дешар, хьакийцад дипломаш. Укх деноша ший новкъостий а нийна шоай гаргара нах болча ХIирийче хьоашалгIа вахав Таймураз. Лоамашка а хоача дьагIенашка а ухаш турпохолаш е лага ба вIаши вошал, доттагIал тоссаденна тайптайпарча къамий вокилаш. Цул тIехьагIа цхьа дIабола лургба цар хIаране шийметте беш бола болх. бакъда, вIаши бола буйлам цIаккха а хиларгбац. хIана аьлча, цар чIоагIо ялх тIара шера 1-ча июле вIашагIбеттабада.

Р. АУШЕВ.
Грозненски мехкдаьтта института студент.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ИЗРАИЛЬ. Итт эзар совгIа сага дакъа лаьцар Тель-Авиве хиначa доалдеча сионистски кулгалхоша суверении Ливана духьала болабаьча агресивни тIема духьаларча демонстрацена юкъе.

Демонстрацена юкъе дакъа лоацараша хьадийхад Ливане латташ бола тIом сиха спаабелга, израильски эскар цу Iарбий мехка территоре тIара арадаиккхилга, палестински официальни вокалашца переговораш елга.

СУРТА ТIА: демонстрани йолча хана.

ЮПИ—ТАСС. телесурт.

Калейдоскоп

КОФИИ ФУТБОЛИ

Бразильски кофе института президенти Оттавну Райиьу йоах. тIеххьарча кхаь шера кхо миллион доллар дIаделхийтад кофе производителаши мехка сборни футбольни командага.

Спортсменаш Испане футболах лоппаш къовсам лоаттабеш болча хана. Лондоне кофена йолча Дунен халкъашта юкъерча организаце гома чу переговораш еш бар кофе производителаш. ХIаьта, массанахьа а кхоачаш болча журналисташа яххача тайпара, цар команда дакъа а лоацаш йола матч телевидене хьахьоакхача хана заседаней зала чу йоацаш хиннай бразильски делегаци.

Бизнесменаш догдоахаш бар футбола дунен чемпионате бразильцаш котбаларга. Нагахьа из хIама хуле а аьнна кийчъьяр цар кхьеттел реклама а: «Бразиле хьаду дунен тIа дикагIа дола кофеи дикагIа бола футболисташи». ХIаьта нагахьа санна из ираца хуле а аьнна кийчъяь цхьаьккха яр запасе: «Бразиле хьаду дика кофеи дика футболисташи».

(АПН).

●

ВЕЛОСИПЕДАЦА ДУНЕННА ГО БАККХА

Инде кхо граждании ва велосипедашца дунена го баккха араваьнна — Н. Н. Прасад. В. С. Пурушотам. Д. М. Гурупрасад. Уж араваьннаб 1980 шера 1 январе Бангалу (12745 километр) бIаьха никъ (12.745 километр) Iаьха никъ беотккъа мехка гIолла чакхбоил.

ХIанз укх сахьате Флориде (США) ба наькъахой. Царна тIехьашкахьа да хIанз Европа, Гаргарчеи Юкъерчеи Малхбоалеи мехкаш. Цар бахьача наькъа эггара халагIа хиниа участок яр яьссале. «Оаха никъ бора бус меттел дийнахьа а. хIаьта геттара хала дар йовхал ла», — дувц цар.

Наькъа лиэаш йола средстваш наькъа болхаш шоашта нийсбенна моллагIа болх а беш Iалашъю индийцаша. Йоиькъа болхаш фильмаш доах цар. дукха фотоснимкаш доах. шоай «одиссех» книжка яде дага болаш а ба. ХIаьта из 1984 шера шоаш юха цIенах кхийттача хана де лерхIаш дола хIама да.

(АПН).

●

ВОРХIЛАГIЧА СИГАЛА ГIОЛЛА ЙОРТАГIА

Дарбан гимнастикеи дика гIуллакхаш делеи цхьан тарде гIийриаб. Флорида оалача американски штатерча Лонг вуд яхача городе духьанхa нийна ийцача. гIелбала ловрашта йолча оригинальни метода изобретатели. Хрaмашна еш йолча зайтеша йортагIа уд шиментаi, [illegible]

[illegible]

АФГАНИСТАНА КООПЕРАТОРИЙ ТОЛАМАШ

Доктор Iабдул Гафар Локанваль — ДРА ахархой кооператорий Союза президент, юрта боахалеи лаьттан реформаи министра заместитель.

1978 шера апрельски революци хинначул тIехьагIа сиха дегIаухаш латт Афганистана кооперативни болам. Массехк итташ ахархой кооперативаш йолаш яр, бакъда. Дауда режим латтача хана а, цхьабакъда цхьаккха реальни экономически ниэ лархIа йиш яцар царех. 1978 шу чакхдоаллашехьа регистраци йир кердача массехк бIаь кооператива. Царех дукхагIа яраш кредитни яр. вешта аьлча ахархой вIашагIбетталора банкера йоалагIа ахча эцара. хIаране доалахьарча лаьтта даькъага хьежжа из шоайла декъа а декъаш. Цу тайпара. афгански юрта мукъабаьлар юртбоахама машинаши инвентари, химически удобренеш. кхыдараш эзара эшача средствашта тIабода никъ.

1980 шера декабрь бетта хиннача 650 совгIача делегато дакъалаьцача Афганистана хьалхарча кооператорий съездо итогаш йир хьалхарча бетташка баьча балха, хIаьта юртбоахама кооперации дIахо дегIаатара перспективаш белгал а йир. Съезда резолюце тIа а кхыча документаш тIа а уттадора кредитни яр меттел. потребительски а. Iалашон-сбытовой а, кустарно. промыслови а кооперации лаьттан реформа чакхъяккхарца цхьан сиха дегIайоалаора дектар.

1982 шера февраль бетта ДРА Революционни совето тIаийцар кооперативах дола закон. Цо чIоагIйир кооперативий а цар союзий а организацеи балхеи принципаш: кооперацена чувахар боккоца ший лоаме хилийтар; цун ерригa кулгалду органаш хержа хила езар; тIа ийеш йола решенеш дукхагIа барaш раьза болаш хила езар; биэнна пайда кооперацеи хIара члена паевой взноса боарамгеи цо баьча балха боарамгеи хьежжа декъа безар.

Афгански кооперативний эггара лакхера кулгал ду органи я ДРА ахархой кооперативий Союз. Союза центральни аппарат цхьа департаментах латт: организационни, торговлеи сбытеи, управлении финансированени, пропагандеи образованеи, дуней халкъашта юкъерча бувзамий. Иштта йоаца а мел [illegible]

[illegible]

гIувнашта лаьрхIа оборудовани, бIаьш нохараш, эзараш тоннаш тайп-тайпара доакъар, и. кх. дI. Импортни материалашта. байдала. оборудованена еш йола таможении пошлинаш 50 процент лохагIа оттаьй кооперативашта.

Дукха къахьет кооперативий сбытови торонаш зегIакхувлара. ХIанз укх сахьате ийс провинце хьаеш латт оперативни продукце моттигашкарча рынкашка дIаухийтаргйола а чIоагIача маьхех йохкаргйола а сбытови центраш. Рынкашка стабильни маьхаш хьалоаттадара йола эоархIаме фактор я из. Цул совгIа. кооперативни тикай сеть сихагIа хьалъяра никъ лаьцаб укхаза. Укх шера духхьала Кабуле хьаелларгья цу тайпара йола итт тика. хIаьта хьагIадоагIача шера — 20. Царга гIолла йохкаргья кооперативашка хьаяь продукца: бахадаараш. сом. дуга, дулх, и. кх. дI. ДегIаухаш латт юртбоахама продукце экспорт а. Цу тIа а шоаш доазол дехьа дIайохьийтача продукцех — сомах, комсех, кишмишех, каракулеви элтарех — ворх пошлинка тела ца еаш мукъадьиний кооперативаш. ДIадахача шера, масала, бахнар кооперативаша арахьарча рынке 10 эзар каракулеви элтар. хIаьта укх шера доазол арахьа доахха лаьрхIад 45 эзар элтар. Боккха терхам тIаухийт Союзо кооперативий членаш царна эшача товарашца Iалашбара. Практически хIанзе а я хIара кооперативе ший тика, уездни провинциальни центрашкара торгови точкаш йоацаш.

Мехкарча ахархой кооперативех дукхагIа яраш йола геттара кIезига ха я. цудухьа кастмаста квалифицированни кадраш вIалла ца тоаьш моттигаш [illegible]. [illegible]

[illegible]

«РОСТСЕЛЬМАША» ДАРБАН КОМПЛЕКС

[illegible]

Сталинградски тІом болабенна 40 шу дузаш

ТІЕМА ИСТОРЕ ОАГІОШ...

Хетаргахьа лаьтта дукха хургьяп селла чІоагІа дунен тайп-тайпарча мехкарча нахьта 1942 шера июле Сталинграда санна теркам тІаийла моттигаш... Город лорасш хиннарий, Волга тІарча тІема юкъе данъа лоацаш хиннарий йоккха майрал бахьан долаш гитлеровски командовале планаш — мехка тІом беш дола дакъа цун тылех дІахьалае лаьрхІа хилар— дехад. 1943 шера 2 феврале Сталинграда юхе гитлеровски группировка юха а я Ленинграде дена Кавказе кхаччалца йолча шерача фронтагІа Советски Эскар меттагІчоа чудоладеннад. Из хинвб Сийлахь-боккхача Даймехка тІема леламе хинна па Іеш. деррига дунея тІем тІа а хинна хувцам.

Волгоградски лаьтта июнь бетта хилар «Сийлахь-боккхача Даймехка исторе» экспедиции хьалхалаттарий Волга тІарча городе Советски Союза ерригача маІингашкара баьхнача Сталинградски тІема юкъе дакъа лоацаш хиннарашца Еррисоюзни вІашагІкхетар.

Кьаьстта торжественни хьале хилар ветеранаш Солдатски ара — Волгограда центрера 20 километр гаьна уллача лаьттан дІамигача чІегилга тІа кагирхошца вІашагІкхетар. 1943 шера дена цунах оал Енна е: ишта дукха йиса хиний цига минаш, снарядаш, бомбаш. Цигара минаш дІаьхай 1975 шера бІаьсти, фашистий Германи эша а еш Котале ньккха 30 шу дилар мехко дездеча хана. Цига болабьча салтий тІехкаш вежарий кашамашка юха дІаехкай. Цунна гаьна йоацаш хьальй символически воронка, цу чу гулдаьд мукхадна гергаш, Солдатски арара гулъьча бомбайн снарядийн гаргаш. Цу воронкана юххе, «тІом дІабеллача» моттиге латт Іазапах мукъальккха тІехьале хьахьокхаш йоли бе дизаш доахкача битказача йиІигр скульптура. Бетонни кхосабарга тІа яздаь да цхьан письмо тІара дешаш «Ирав долаш хила хьо, са йиІиг». Из да Сталинград лоржеш хиннача, тІом болча хана вийнача майора Петракова Дмитре шийі йоІага тІехьара яздаь письмо. Укхаза цу памятника юхе ветеранаша кагирхошка дІаелар шиий тайпара эстафета — Машарей Кьахьегамен факел.

Сталинград лорявьчун, тІом болча хана вийнача майора Петракова Дмитре йоІа Людмила Солдатски аре йолча еннча хана дукхха шерашй дІадаьннача тІехьагІа шиий даьга оал: «Аз лоаду хьога Іа цІаккха а дІадцаргдоаца ер письмо. Хьа йиІий йоІ Натаща хьалкхийнай...

Іа даь васкет аз кхоачаш даьд — со ирад долаш я».

Э. КОТЛЯКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

КЕРДАЧА ФИЛЬМАХ ДОЛА ДОШ

Поккхача канцелярe дІаьхача истола тІа дуньхача шерашка лаьгІап чиновник шиий цхьешаш чакхдоахаш. ХІаьта цхьан дийнахьа истола тІа техача баьццарча кІада тІа хьакаюкъ ІотІахетарах цу сахьат веле дІадоал из. Чиновник дІа а ваьле мукъа йоал моттиг, цхьа моллагІа моттиг хиншаш из, из хинний хІама тІайоасіаш йола моттиг. Цудухьа кораэгІбаьле хьова чиновникаш цу моттига гойкхьа.

А. Н. Островские 1856 шера ше «ХІама тІайоагІа моттиг» яха пьеса язъеш, из беламе хилийта дагахьа язъний. Белам баккха язъян еце а комеди дьинад из пох. Бакъда, из теттара къераме а шоашта духъяла язъярг а лоархІ канцелярски чиновникаша; хІаьта драматурга кизга чу санна бІаргадийтад царна шоай сурт-сибаташ. леладу гІуланхаш. Цудухьа из пьеса отта ца йиташ ворхІ шера иллай.

Цул тІехьагІа дІадихад бІаь совгІа шераш, хІаьта а шийі лоархІам бовш яц драматурга говзанча хьанхелла из комеди. Цун тешал деш да «ХІама тІайоагІа моттиг» яха А. Н. Островске пьеса ларле а ийна «Йьеса моттиг» яха керда фильм даьккха хилар а. Цу пьеса лоархІам байнабац, хІана аьлча, цо сага хьалхашха оттаду сага алхха шийна лаьрхІа ваха веза е ваха дина де ІІерташ ваха веза алаш дола хаттар.

Керлача фильма сценаре автор а режиссер а и театральни режиссер йола Микаэлян Маргарита. «Йьеса моттиг» яха фильм цо киноискусстве баь духхьалхара болх ба. Из фильм довнихаш цуи дина гІо дир Островскe пьесаш сцена тІа отталра традицеш йоадаш хиларо, цул совгІа фильм довнихаш режиссера керда, сценически произведенеиа гарга боаца пикъ хержаб.

«Йьеса моттиг» яха картина — из мюзикл да, вешта аьлча музыкей драматургий цхьана айхха юкъаеинна я укхаза. Ишта фильм доаккхаш дакъа лаьцад шоай гІулакха боккъонца болча дукхача говзанчаш. Картина музыка язъяр ва вайна дика довзача «Временские музыканты», «Сигала бесса жІале кІазилг» яхача мультфильмашта, «Керда шу хьакулаш Мишайцеи Питайцеи хинна приключенеш» яхача телевизионни фильма музыка язъяь композитор Гладков Геннадий.

ХІаьта фильме ролаш лоазаш ба актераш Л. Каюров, Т. Догилева, М. Яковлева, О. Табаков, Р. Быков, кхы бараш. Городерча кинотеатраша хьех шо, хьамсара кино хьежараш, А. Н. Островске шІи техкта пьесах даьккхача музыка, илли, халхараш долча фильмага хьажа.

Х. НАСУГАЕВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

САЛОІАЧА ДЕНОШКА

17 июль.

С. М. Кирова цІерагІа культура парк. 10.00, 14.00. Спортивни майда тІа. «Спортах дола иллеш» яха радиоконцерт. 10.00. Шахматех йола спортивни яхьаш. 15.00. Кинолекторий. «Машарера лахарн идеологически къовсами» яха лекци. 20.30. «Машара наькъаьолхаш» яха кинофестиваль. 18.00. Халхарий майда. Нохч-ГІалгІай пачхалкхен филармоне артистий концерт.

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец. 11.00. Йоккха зал. Керда дахча берашта регистраци яр. 11.00. Кинозал. Болх беш я «Фаьлкийн приключенейн мехка» яха киноклуб. 17.00. «СССР халкъий доттагІал деІаахар» яха лекци. 19.00. Халхарий зал. Болх беш я «ВІашагІкхетар» яха дискоклуб. 20.00. Баьццара театр. «Барт болча дезале» яха тематически кинохьоахар. «Аршин мал-Алан» яха фильм хьокхар. 20.30. Ахкаьнара кинолекторий. «Тахан дунеи тІа».

Н. К. Крупская цІерагІа культура Дворец. 12.00. Парке хургья «Санъердаме старташ» яха спортивни яхьаш. 14.00. Читальни зал. «Кхачан программа деррига халкъа гІуланх» яха книжний тархен хьалхашкара беседа. 18.00. «Барт болча дезале» яха кинофестиваль.

«Оргтехника» объединене культура ЦІа. 10.00. Спорта шой. 17.00. Бутенко цІерагІча поселка шой. 20.00. Болх беш я дисконлуб.

Пролетбата цІерагІа культура ЦІа. 10.00. Болх беш я аттракционаш. 14.00. Болх беш да «Чебурашка» яха берий кинотеатр. 20.30. Кагирхой салаІара сайре. Болх беш я «Зодиак» яха дискоклуб.

15 участка клуб. 15.00. Нохч-ГІалгІай автономе 60 шу дизара, из шиий лоІамагІа Россена юкъеяха 200 шу дизара хетадаь дола поселка цІен.

18 июль.

С. М. Кирова цІерагІа культура парк. Металлурга дена хетадаь дола дукхача наха дакъа а лоацаш сакъерлар. 10.00, 14.00. «Шиі къахьегамца Даьхен сий доаккхаш вах советски саг» яха радиоконцерт. 10.00. Спортивни майда. Шахматех йола спортивни яхьаш. 15.00. Парка духовой оркестра концерт. 16.00. «Металлургически промышленноста декхараш» — лекци. 20.00. «Машара наькъаьолхаш» яха кинофильм.

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец. 10.00. Кинозал. Болх беш я «Фаьлкийн приключенейн дунеи тІа» яха киноклуб. «Честная волшебная» яха фильм хьокхар. 11.00. Кинозал. Тематически [illegible]. «Уж ветерани чаппаб» яха фильм хьокхар. 14.00. Читальни зал. «Гонахьара зем бильхахача» яха беседа. 17.00. Наьха [illegible] хьал доадар — лоархІаме гІуланх» яха лекци. 19.00. Халхарий зал. Болх беш я «ВІашагІкхетар» яха дискоклуб. 20.20. Баьццара театр. «Барт болча дезале» яха тематически кино хьокхар. 20.30. Ахкаьнара кинолекторий. «Мунахча» республикий хьалхашкара [illegible] фильм.

Н. К. Крупская цІерагІа культура Дворец. 15.00. Болх беш да «Кхоъа лена» яха берий кинотеатр. 18.00. «Барт болча дезале» яха кинофестиваль.

«Оргтехника» объединене культура ЦІа. 11.00. Болх беш да «Ромашка» яха берий кинотеатр.

Пролетбата цІерагІа культура ЦІа. 11.00. Болх беш а [illegible] 14.00. Болх беш [illegible] 20.30. Болх беш я «Зодиак» яха дискоклуб.

Берашта дика кхетам луш я Аргунера къонача техникий станци. Къаьстта дика болх бу цу станцера радиотехнически кружоко. Сурта тІа пайна гуш ба радиоприемник шашагІйоллаш боахка иннълагІча классе дІачубаьина Мурашов Игори, Трошин Алешеи, ворхІ класс лыкха яьнна Исаев ИбрахІами.

А. КУТАЕВА сурт.

ТЕЛЕВИДЕНИ

17 ИЮЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — «Илли дІаоал СССР халкъа артистка М. Шахбердыева» яхача фильм-концерта премьера.
9.45 — «Бераша оахарех лацар».
9.45 — «Федор Трофимовичн хьыбараш...». 2-гІа передача.
10.15 — «Художникех дола дувнараш».
10.45 — «Дика товараш — духьаргІа».
11.15 — «Спортлото» 29-гІа тираж.
11.25 — «Кьинога1ай дунех».
12.15 — Джалиль Мусай поэзи.
13.05 — «Ирахе гІолла». Кинопрограмма.
13.45 — «Кабардинска ялача Черски-Балькаpой АССР Пачхалъкхехен ансамбля концерт.
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — Фильм — бераша. «Сиистать всех наперэ».
15.35 — Пачхальалъхен Центральни концертни зале советски илле концерт.
17.15 — «БІаргасушар — тема хала хер».
18.15 — Политически обозреватела Л. А. Лекунова беседа.
18.45 — Мультипликационни фильмаш.
19.25 — «Вехара гонахьие. Останкина концертни студе юпора сайре.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Шербургски зонтикаш» яха художественни фильм (Франци).
23.05 — Ног зарах йола СССР чемпионат.
23.35 — «Кердадараш».

18.15 — Металлурга дена хетадах концерт.
18.00 — «Дунеи хальхашта юкъера панорама».
18.45 — А. Я. Вагановай цІерагІча Ленинградски Пачхалъкхен академически хореографически училища дешарой концерт.
20.00 — «Кинонниьбара клуб».
21.00 — «Ха».
21.35 — «Футбольни обозрени».
22.05 — «Андронникова дош». Фильм 2-гІа.
23.10 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Зарядка е дІаотта».
8.20 — Металлурга Дена хетаьча документальни фильмий программа.
9.20 — «Одноклашники». Телевизионни художественни фильм. 1-гІен, 2-гІен сераш.
11.35 — «Санъердаме старташ».
12.20 — «Хайбад дунеи тІа».
13.20 — «Котало наьхараш». Фронте хиннача доттагІий клуб. 2-гІча гвардейски эскара ветераний вІашагІкхетар.
14.55 — Илли дІаоал Знаме Стелиас (Румыни).
15.25 — «Тха корреспондентешш дуне». Обозрени.
15.55 — «БІаргасушар — тема хала ар». Киноприложени.
16.45 — Ног зарах йола СССР чемпионат.
17.10 — «Денна». Телевизионни дукхасерийни художественни фильм. 6-гІа сери.
18.15 — «Хальха ишараш».
18.30 — Сийлахь-Боккхача Октября 65 шу дизарга. «Вай биографи». «Шу 1913-гІа».

[illegible]

ПРЕДПРИЯТЕЙ, УЧРЕЖДЕНЕЙ КУЛГАЛХОЙ А ШОАЙ ДОАЛАХЬА ЦІЕНОШ ДОЛЧА НАЬХА А ТЕРКАМГА!

Лаьттан кІалгІолла йоагІача газопроводашкара, мукх йиача турбашта юхе гІолла нах бахача цІеношка чуйьша газ лотаенна е из ийкка дулам хургдоацаш шин кІирагІа йолча хана. хІаьта шиі доалахьа цІеноц дараша — цхьан кІирагІа лаьттан кІалхарча инженерно-коммуникацей лаиешта) водопроводашта. теплопроводашта, канализаценна. бухзама линешта. кхыбараша) герметизаци е еза ерригача промышленни, административни зданешта. дешара, дарбан, берий, кхыча учреждений зданешка. нах чубахача коммунальни а шоай доалахьарча а цІеношка, котельнешка, подстанцешка, кхыча помещенешка.

Герметизаци ирах йола анташ «Грозгоргаз» яхача эксплуатационни производственни управлене хьачуяла еза ер объявлени кепатехачул тІехьагІа кхо ди дадалехьа. Цул совгІа шоай доалахьа цІенош долча наха улицашкара хьачу лаьттан кІалгІолла газопроводаш екхараша ер объявлени кепатехачул тІехьагІа кІира дадалехьа улицагІарча газопроводах коара йоагІа газ дІахетта моттигаш мукъалха а еза «Грозгаза» управленера хьажийта саг веха а веза.

Улицашнарча лаьттан кІалхарча газопроводах дІахетта шагІа чуйилла газ иле наькъага кхатчалца зеленни зонера газопровод мукъалкха еза.

Котлована размер 1 метр дІаьхен 0,5 метр шерен хила еза, цун пхо улицашнарча газопровода 10 сантиметр кІоаргагІа хила а еза.

Укх объявлене тІа дувнар кхоачаш ца даьча наха йоагІа материалаш халкъа депутатий городской (районни, сельски) Советий административни комиссешка дІачудургья. хІаьта газ чуйиллача нах чубахача цІеношкара. промышленни. административни, кхыча зданешкара газ кхы хоач ца беш дІахоадаергья.

«Грозгоргаз» ЭПУ.

АЭРОФЛОТА КЕРДА КАССА

1982 шера 19 июле дена город Грознерча Заводской районе болх бе йолалургья

Аэрофлота керда касса

Укхаза пассажираша шідерга массе оагІорахьа йолхача а ишта юхаухача а самолеташта билеташ, пересадка йолаш йодача самолета тІарча моттигашта бронь яла а йиш я.

Аэрофлота кердача кассе хьех шо!

Болх бора хо: хІара дийнахьа 09.00 сахьат даьлча дена 17.00 сахьат даллалца, перерыв—13.00 сахьат даьлча дена 14.00 сахьат даллалца. Выходной деноц: шоаттеи кІирандии.

Ца кхетар хатта йиш я телефонаца 2-75-46.

РАДИО

17 ИЮЛЬ

6.10 — Республика хьалха (нохчий меттала).

[illegible]

16.30 — «[illegible]» яха радиопьеса (эрсий меттала).
18.00 — «ЦІа сийлаш» (гІалгІай меттала).
18.30 — «[illegible] доттагІал замнарнах». Концерт (гІалгІай меттала).

УКВ

18.00 — [illegible]

[illegible]

АСЛАНА ДОШ

Чахкиев Мухьмад

ДУВЦАР

Наьна цаІ мара ваш Аслан. Да цунна дагавагІац. Аслана кхо шу мара даьннадацар цІаьхха из кхелхача хана. ХІаьта цун нана Маднат. цунна жерал де йисар. Цхьабакъда. кхы а наьнина я Аслана. Из дукхагІа цулла тхл. хІана аьлча, наия балха ух. ХІана Аслан кхойтта шу даьнна кІаьнк ва.

ДІадахача Іай дар из. КІорладалица когсоалозаш а хиййка, делкъел тІехьагІа школе ваха кийчлуш вар Аслан. Портфель лехаш дикка ха а яьккха. тха къувзаш ягІача шиий наьнинаьнага аьлар цо:

—Нани, шн эппаз дезар хь сона Іа лоре.

— Ши эппаз? Эппазаш м даьра дургдар аз сай кІаьнка, — аьнна, цунна керіах кулг а хьонхаш, дІаделар наьне ахча.

— Баркал, нани, — аьна, ахча дІа а ийша, школе ваха араваьлар Аслан.

Аслан школе дІанхаьчача урокаш дІайолаеннаяр. Классе дІа чу а ца водаш, тика тІа вахар из. ХІаьта тика тІара «Прима» яха гІаьленаши шилеторий пачкеи ийца, спортзала юха школа йолчахьа вийрзар Аслан.

Урок кІаиз а яланза яр. Аслан санна урокаш тІехьа а биса. укхаза ханнала хургдолаш массехк кІаьнк вар школа тІехьашка гІаьленаш уллаш латтаж. «Со гІаьлахьа воагІа», — аьнна хийтар Аслана. — видарга м фильтр йолаш гІаьленаш а хала мег».

— Ассалам-Іалейкум, бергий — аьнна ше дІагІакхоаччане а, парга салам делар Аслана.

— Ва Іалейкум салам — Хьога гІаьле яле, ча бора — аьнна салам юха дерзадир берех цхьанне.

— Аьъ! Со-м шуга фильтр йола гІаьленаш хург ма йий яхаш воагІар. Шо-м сол а эсалагІа ма хиннадий, — аьнна царех ца вашаш кулг а лостадаь. шийгара «Прима» пачка хьальстар Аслане.

Цу дийнахьа хІара переменах уьзаш, пхи гІаьле мара ца юсаш, гІаьлений пачка ийза баьлар Аслани цун новкъостийн. ХІара гІаьле массала оз, хьадж дІаяннхар духьа лоа дуар цар.

Сарахьо нана балхара чуела, дукха ца говш цунна тІеххьа Аслан а кхоачар цІа. Портфель Іо а кхессе, ше ма водда кухне водар из. Сихха саьмарсаьнх чІорма а баьнкке, мелла из кІома бале а, из Іувша волалора.

— Ва кІаьнк, хІара сарсарахьа саьмарсаьнха хьадж ма етталой сони хьох. Ма чІоагІа буъ Іа из. Мегаргбий хьогІ хьона из сов дукха — аьлар Асланата цкъа цхьан сарахьа Мадната.

— Саьмарсаьнх баъа йиш йоацаш-м вац со, мама, — аьнна, кхыча цІагІа Іочуваьлар из.

Цхьан сарахьа школера чувера из. Хьалха санна кухне а ца водаш, сихха менге тІа дІаоагІора аьлар. Эккха санна лазаш бар корта, садоаккхача хана лаза буьлир нанха а. Маднат балхира чуеча боккха могг а билла вижа уллир Аслан, ланка температура а йолаш. Фу дергда а ца хови. еха гонахьо хьувзаш яр нани. Шийна нана бІаргаейча, бІаргех хий а даьнна, ше мишта оал а ца хови. цІаьхха велха а чІехкаш, аьлар Аслана:

— Мама, аз дош лу хьона, кхы гІаьле ца оаз. Кхы лоа а ца даа. Цул совгІа, хІаначул тІехьагІа Іалаьмате дика дешаргда хьона аз.

— Фу гІаьле? Фу лоа? — цецъяьлар нана.

Ше леладаь карпахьара гІуланхаш долча тайпара дІадийнар цо наьнага.

Маднната сихха лораш а бийха. больнице дІавигар Аслан. Бокъонца пехкаш лазаяьнна хиннаяр цун.

Кхо кІира совгІа ха льккхар цо больнице. Хьалхара маьхий дезІ чІоагІа лозадеш лар. ХІаьта уж хІара дийнахьа кхо-биъ тохар. Геттара хала хулар Аслана пхьанах тохаш бола маха. ХІана аьлча, из дІамига хиларах цкъаза пха халла мара корабагІацар. Дикка ха йоаккхар медсестрас из лехаш.

Хьалхара деноц Іоха хала долаш даьккхар цо, кІаьнта тІехьагІо-м, дІа Іоча а венна маха вІалла тохий а хацар.

Классера бераш каста-наста тІехьа ухар Аслана. Из цунна чІоагІа дика хетар. Нана а дийнахьи шозза-кхозза йоагІар.

Каста вийрзар из Цхьабакъда, шийі дош къонахчо санна кхоачашдир цо. ГІаьле бІаргаийча а елаш вац из хІана. Цул совгІа, хІана цо хІара Іуйрийн физкультура а ю, шора шоза боккх лато Іомале тренировке я ух.

ФЕ ХИЛА

Наькъашка [illegible] правелаш 133-ча пунктe дІамдаь да водитель шийі моттигера е транспортни средство йита дІахьа йиш яц, нагахьа саьла транспортни средство шицегІа йолалургйоацаш е кхыча саго дІаигаргйоацаш дела лостІар дьчул тІехьагІа [illegible].

[illegible]

Наурски районерча Ленина цІерагІча колхоза гаьнна бенча ийн ба йолаш гражданина С. Х. Таусова йода [illegible] Калиновски СПТУ-2 [illegible] автомашина. [illegible]

[illegible] Дукхачиа даьхе из [illegible] участкашна гІолла сиха лелача автомашинашна чархашта [illegible] доахараш [illegible] участкашна [illegible].

Урус-Мартана района андари Грознаe хьачувоагІаш [illegible] автомашина [illegible] гражданина Н. М. Тоумакова «Москвич» яхача автомашина.

ДІадахача кІирагІа (8—15 июле) республике наькъашка 40 аварий хиннай. 2 саг венна, 10 саг лазавенна.

ИГАССЕР МОД ГАИ

Хоаттам

Тахан республике гІолла Грознаe хувлалуш мархаш а йолаш, цхьайолча моттигашна лаьгІо догІа а делхаш. малхбоалехьара секунде 3 — 8 метр чІоагІа мух а хьокхаш хилен фегара температура республике 23 — 28. Грознаe 23 — 27 градус йовхал йолаш хилен тарлу.

Кхоана дукхача мархаш а йолаш, догІа а делхаш, [illegible] секунде 3 — 7 метр чІоагІа а мух а хьокхаш хилен фегара температура буйсанна 15 — 20, дийнахьа 22 — 27 градус йовхал йолаш хилен тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ

ТХА АДРЕС: 364007, г. Грозный, Мамакаева, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; ответственни секретаря — 2-24-00; отделаш: партийни вахара — 2-24-00; промышленноста транспорта — 2-24-01; юрта бахама — 2-24-00; культура — 2-24-05; письмий — 2-24-07; корректорий — 2-80-80.

НАШ АДРЕС: 364007, г. Грозный, ул. Мамакаева, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-24-00; отделов: партийной жизни — 2-24-00; промышленности и транспорта — 2-24-01; сельского хозяйства — 2-24-00; культуры — 2-24-05; писем — 2-24-07; корректорской — 2-80-80.

Газет арайолу шинара, еры, шоаттен деношка.

«Грозненский рабочий» издательства типография, Мамакаева, 92. Заказ № 3147.